

ne såsom Marodeur at hänga. En af mina Landsmän som suttit i en Råmners-Kammare, blef förordnad i en æconomisk Direction; Han talte altid om parternas infällande, stämningar och Fiskalsket tillal, arrest och spö. Han satte sig altid i Domare-position och tog en undersöknings mine på sig. Om han skref eller talte, war det som et Uslag, han kallades i all sin tid Stränga Råmnären, och kunde aldrig wänja sig af med sina Råmnärs-Rätts-saçoner, hwarigenom han gjorde både sig och Directionen ridicule och hatad. Präster som äro wane at citera i sina Predikor, gjöra det gärna hårs och tvärs i fallskap. En tid war det modet at slå i Predikstolen. En som i sin ungdom warit i Kopparslagare lära, slog altid 10, 12 slag i förder med samma korta höjning och tact, som om han knäckt på en kittel. Bland annat har jag hört omtalas en Postmästare, som tagit afsted på gamle dagarne; men hwar gång han hörde Posthornet, om han också satt och spisade, gick han til sit gamla fönster likasom för at utgifwa Bref.

Strödda Tankar. *)

Swad skillnad är det at dömmas til döden eller ifrån alla ressourcer at leswa af? — Swaren Tyranner.

En frågade mig orsaken, hwarföre man i allmänhet lika undwiler en Delator och en Frondeur, Allmänheten afwundas, swarade jag, både på den som söker at gjöra lycka, och den som är öfwer all lycka.

Swad den skulle wara olyckelig, som nödgades leswa af sina fienders wälgärningar!

Wit bort ålder och sjukdom! och jag trottsar alla werldenes öden, jag hämnas dem då jag föraktar dem.

Leswa af almosor säger en Oxenstierna i sina Pensées, är at bära Görshynens livré; men den dräkten är intet nationel.

Den

*) Insända.

Den höga och moderna smaken är at betrakta en wacker medaille endast på fransidan.

Det påstås af de nymodigaste Casuister, at wid 40 à 50 år är man mindre om icke aldeles ofskicklig at beklåda allmänna ämbeten, at man då bör befallas til sin retraite för at lämna rum åt en muntra re Alder som bättre kan agera — Men hwad dessa raisonnera falskt! en Kung, hwem kan wara större Ämbetsman? hwem har et drygare fall? och har man nånsin hört, at Han varit befalt af sådane motiver äfwen i den högsta åldern at stiga ner af sin Thron och lämna den åt en yngre.

Announce.

— Nej min Herr Patronus fidei, jag tackar för Er tre Å:dras Gehel i tryck-re-lön, för era verser och för era öfriga löften, det första b-hagar Ni återhämta, det andra har jag bränt op och det tredje råknar jag intet på, den tiden jag war nog swag at begära löften fick jag dem öfwerföddigt, dock NB. ej andra än löften, nu är jag långt öfwer det, och måne jag för andra gången aldrig falla så lågt. Det är förlårligt at låta bedraga sig en gång, men det wore en uselhet för andra gången — Ni har ju nog Spectacle ändå, hwarsföre skulle jag i ceremonie marchera Söder ut? Ett hotande Postscriptum af-tar jag så litet at jag snart is begripa hwad Ni menar, det är i snaror och fogel-lim man fångar Sparfwar denna tiden, men myrorerna ligga ännu i en säter dwala.

Utgifw.

N:o 26 utkommer den 29 April.

Stockholm Tryckt hos Carl Stålpe.

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 26.

Stockholm den 29 Aprill 1782.

Inlände.

Äfwen som då man ifrån en säker hamn, et fast torn, en grön kulle, omgifwen af sina wänner, i frid och frihet wänder ögat åt det brusande hafwet, och med rysning betraktar sina medmänniskor, där de arbeta emellan swall och wågor ofta utmattade och öfbenade, man aldrabäst kan komma til estersinnande af sin egen lyckeliga belägenhet; Så kan äfwen et fritt, samt utur olycks: Swall lyckeligen råddat folk, från högden af sin säkhet, med nöje låta för sig uprepas de lefnads, wiskhets- och styrelse-råd, som i mindre lyckliga länder äro ansedde för högst nödige at i akt tagas.

3 sådant afseende har man utur andra Tomen pag. 143 seqv. af Systeme Social, ou Principes naturelles de la Morale & de la Politique &c. tryckt i London 1773, welat gjöra följande korta Utdrag.

De Prinsar, som äro begåfwade med gagnande wettenskaper och ädla själar, gjöra merendels förakt af odugeliga småsaker, dem de finna för sig obehärliga. De anse tiden långt dyrbarare, än at den skulle användas åt barnsligt lappri. De lämna gärna åt Asiens förakteliga Sulcaner den säfångliga Träs, som icke bebädar något annat, än dens swaghet som sig därmed syflosätter.

En Prins som icke låter någon annan nalkas sin person, än sina Ministrar och Smickrare, kan därom wara säkert öfwertrygad, at sanningen aldrig skal kunna tränga sig fram til honom. Utan all twifwel får han då ej höra något, som kan wara oroande för hans sinne. Hans undersätares billiga suckar och klagomål skola utan återwända blifwa uppsnappade och underhållne. Han skal aldrig få in-

billa

billa sig, at undersåtarna lida betryck, at förstörelse råder i Landsorterne, at jordbruket är i förfall, at en redelig handel är landsflyktig utur des Stater. Alla smickrande röster skola förena sig uti at säga honom, at under hans wälgörande Lagar lefwet et förnöjdt folk, at ingen är, som icke tager ömaste del uti den bästa Herres wälgång: med et ord, at ingen ting felar uti Statens lyckalighet och wälmåga.

Hungrige Smickrare, nedrigt sinnade Ministrar, de Store i Landet, begärlige efter företräden och at framsför andra blifwa utmärkte, äro orsaken til sådant fördärf. De likna Öfwer-Intendenten Bouillion, hwilken sade åt Ludvig XIII, kallad den Rättrådige: Edert folk är ganska lyckligt, de äro ännu intet bragte därhån at äta gräs så som annan boskap.

En Sultan, insöfd i wäcklighet, styrd af en Visir, af en snål Eunuche, af en flyktig Sultaninna, löper fara alla ögnableck at blifwa et offer för sina sammangaddade Janissarer. Ty uti enwälds-regeringar, tillhörer Thronen dem, som allena hafwa djärphet nog för at sätta sig dit.

Jordenes Enwälds-Herrar! man bedrager Eder, då man säger Eder, at J ären Gudar.

Eröfrare! man bedrager Eder, när man wil öfwerthya Eder at J ären Store Män.

Monarker! man bedrager Eder, när man retar Eder, at rycka at Eder et oinskränkt wälde, som alltid är omgiffwit af farligheter och råddhåga.

Man bedrager Eder när det säges, at eder fördel kräfwer, det J bören taga Friheten ifrån Folket, utan hwilken det likwäl ej är i stånd at arbeta, hwarken för Edert eget wälde, eller til sin löfliga fördel.

Man bedrager Eder, när man inbillar Eder at J ären allskade, under det J ären på intet annat betänkte, än at utbreda försträckelse.

Man bedrager Eder också då man inbillar Eder, at talrika Arméer och en besoldad lif-wakt, skola bibehålla Eder i säkerhet.

Waren rättrådiga! Tillkapen et fritt folk! Regeren efter Lagarne! Tillåten ingalunda at man betjänar sig af edert namn för at utöfwa Tyranni! Allsten edra undersåtare! Låten deras behofwer och wälmåga wara Eder hwardags-syftla! Lånen dronen at deras rättmätiga klagomål! Jurätten och besåsten sedernes och dygdens wälde! Låten för

förtjänsten och dygden vinna belöning! Sjörens lasternes anhang landsflygtige! Straffen last och förtryck! då ären I rätteligen Store, Rike och mäktige. Då först blifven I upriktigt älskade. Då först kommen I til åtnjutande af en sansfärdig och rätte säkerhet mitt ibland et förnöjdet folk: Och edre dyrbara dagar skola af de med Eder af hjertat förbundne undersåtare, långt trognare wärdas, än genom föraktelige smickrare och egennyttige hycklare, hwilkom det städse är en omöjlighet, at för Eder hysa upriktiga böjelser.

Allena dygden äger rätte, at upriktigt älskas.

Rättwisa Lagar och folkets kärlek äro den Konungsliga Magtens påliteligaste grundpelare.

Uck huru lyckligt är då icke Swea Land!

Strödda Tankar. *)

Fris om wissheten skulle wara människors lott, hwilken är då Änglarnes?

Äro människorna endast skapade för at känna och utgrunda allting? — Nej okunnigheten är aldrig beswärlig.

Förnöda tiden, det är at wara till; nyttja den, det är at lefwa.

Mörda tiden, som man kallar, är det wärsta själsmord.

För at rätt wärdera tiden, insinn Er hos den som ligger i själtoget.

Ut upoffra en ewighet för et ögnableck! om det wore mindre wanligt, hwad kunde wäl wara mera underligt? och huru är det icke ännu underligare blott dertfore at det är så wanligt.

*) Insända.

Barn roa sig med skullror och leksaker, de öfvergifwa alt annat för detta tidsfördrif, de äro häftiga, illsluga, inbillsta och råfaktiga — I hvilken ålder är intet människan då et barn?

Jag har förlorat en dag — Om den största Regent ej hade sagt dessa ord, war Han dock wärdig at blifwa det.

Wi ge ofta den aktning på tiden som endast borde användas på ewigheten, eller wi förblanda Ceremoni-Mästaren som för oss dit med Fursten.

Lefnads-tiden här är et helt litet företal til vår warelse: Ewigheten åter är sjelfwa Chronican, som aldrig blir completerad.

Epigramme *)

A rist af häftig känsla dragen
Til Astrilds offer aldrig sen
Seck efter önskan härom dagen
Betrakta twänne hwita ben.
Än han det högra wackrast stattar,
Än til det wänstra tycke fattar
Och irras jämt i detta qwal.
Uck! sade deras ägarinna:
Swad du dig länge kan besinna
Emellan dem at ta ditt wal.

*) Insändt.

N:o 27 utkommer den 2 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 27.

Stockholm den 1 Maji 1782.

Som jag nu först händelsewis öfverkommit et Poem på wår dyre Konungs Födelse-Dag den 24 Januarii i år, af en Lappsk undersåte, så hastar jag at lämna det i allmänhetens händer. Jag wet ej om det är öfversättning eller om Auctoren kunnat Swänsta, lika mycket, det rörjer en Poet som har känslor, som målar hwad han tänker och tänker lika med hwat Swänst.

Utgifwaren,

Långst från Nordens djupa dwala
Ndrig wärmd af Solens brand
Bort från Kemi frusna strand,
Utsör klippor, branta, hala,
Mellan stormars hwin och drag:
Sig hit ned en Lappe wägar,
Som sin Konung efterfrågar
På Hans dyra födsodag.

Bland en färd af hundra Rehnar,
Afte denna Lapp allen;
Stolt i språnget på min Rehn,
Slängde hornen sina grenar,
Under flockors fina klang,
Inga eldar syntes syra,
Bargen tjöt och lusten vra,
Björnen sof och Elgen sprang.

Stune

Stundom mot de hvita träden,
 Mellan någon naken gren:
 Skynta månans matta sken,
 Som så täckt försilfra släden,
 Och min Neha ny sågring gaf,
 Stundom ur en svartblå dimma,
 Niftonstjernan stög och glimma
 Rundt kring Himmel, fält och haf.

Himla-hvalsrott bran och sista,
 Näcken sjöng sin fräna sång:
 Nehnen wild, med skarpa språng,
 Fäktet ut i vågor krusa,
 Och höll hufvud opp: åt skyn:
 Dagens ljus wid fästets ände,
 Småningom sin gryning tände,
 Til en hög och prächtig syn.

Präktigt höjdes torn och qvarnar,
 Emot Horizonten opp:
 Då wid blodets warma lopp,
 Mildt en annan Himmel klarnar:
 Skönsta planer: tjäll och Dorg;
 Stolt upreste sig Palatzer,
 Bryggor, hvalf och öpna Platser
 Kring en äldrig Kunga-Dorg.

Mot de purpurröda skyar
 Glittra stranden jämn och låg;
 Mastar, wimplar, block och Däg
 Dgats willor än förnyar
 Med et sorl från topp til topp
 Slottets pragt sig nu utbreder
 Där en Trouppe i tackt och leder
 Sina flyglar swängde opp.

Detta manskap, hwad det heter
 Under spel och klämtning skred,
 Söttren lystes led för led
 Mellan hwirflar och Trompeter,

Framför geck en grym person . . .
 Granna spann för fram i rader, . . .
 Men hvad glantz! O Landfens Gader
 Store Kung: = jag ser Din Thron.

Tillåt mig då nedersfalla,
 Med et bart och öppet bröst,
 Store Kung tillåt min röst,
 Dina öden ömt framkalla
 Som en Spåman där jag står, . . .
 Hvad sig genast uppenbarar,
 Är at Sverige ömt bewarar
 GUSTAVS Namn Millioner år.

At dit folk Dig wärklig ärar
 Til min Spådom inte hör;
 Och at en gång när du döer
 Swenska hjertat sig försärar
 Hela werlden det ju wet;
 Men at nästint mer Dit Rike
 Skänks den Tredje GUSTAVS like,
 Bliw mig än en hemlighet.

Store Kung! mit tal besinna!
 Jag ser mer än någon wet;
 Kring Ditt ädla Majestät,
 Alla åldrar sig infinna
 Högtidsklädda lifsom jag;
 Intet öga sig uplåter,
 Som ej ömt af glädje gråter
 Om det gråter på Din Dag.

Za! den pragt mit öga skådar,
 Mig förkjusar mer och mer;
 Allt wälsignar Dig och ler,
 Allt Din höga sällhet bådor,
 Om Din ära talar allt.
 Men nu Dyre Kung! jag hastar,
 Sgat til de Själlen kastar,
 Där allt andas friskt och kallt.

Herr Ichaographe!

Historien om de största inrättningarna eller de vackraste Palais här i Residencet som hysa dem, har jag fått, och det med all den præcaution som af menniskor kan imagineras, och, sagt i parentes, jag bedyrar heligt at jag ej har minsta aning hwem Ni kan wara, emedlertid årkänner jag med wördnad, så Er möda wid författandet, som opstickningen nattetid genom fenstret med hela detta convoluter, jag begriper ej hwar Ni fått en så lång hummelstång som räcke fyra wåningar högt eller om Ni såst gått op på taket, och derifrån agerat.

Ni börjar ganska spiritus't med nya Opera-Huset på Norrmalms Torg, jag skulle gärna regalera mina Läsare med en så ar ig och interelsant sak, om jag ej hade mig bekant at snart ifrån Trycket utkommer et Arbete, under namn af: Det florerande Stockholm, som ej lär glömma en Artichel, som skal gjöra des prydnad, emedlertid inför jag med nöje den lilla sucken, en suck, som tållar Er lyckliga smak, er rena nit, och ert dygdiga hjerta.

Du Himmel! klarna en gång opp —

När tindra skall det sälla ljuset?

Tag alt, tag alt — men lämna hopp

Och skänk oss nya Opera-Huset.

Wid N:o 2 eller Assistance-Contoïret har Herr Anonymen gått in i den aldravidlyftigaste calcule, då Ni bewisar at Betjäningen där risquerar så mycket til sin hälsa i anseende til alt det damm och mal, som är ofskiljaktigt ifrån Jouveler och redbarheter, och följakteligen förtjenar större lön och upmuntringar; för samma skäl som wid N:o 1 kan jag ej heller införa om detta ämnet, och så med alla de öfriga til och med N:o 19 eller Swenska Riddarhuset, där alla era beskrifningar sluta.

Utgifw.

N:o 28 utkommer den 3 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag-Bladet:
Wälsignade Tryck- Friheten.
Andra Stäcken,
N:o 28.

Stockholm den 3 Maji 1782.

Herr Urtifer.

Serviteur, Serviteur mein liebster Herr Förfasser. Ich dancke gang
gehorsamt für Ihren smucke compliment in Numris 24. Fast
Ni mycket tigger på wåre Cazenellenbogiske manoeuvres, såg-
nar då dock mitt heroiske hjärte och blut, då mine små simple Re-
flexioner, beläggande då St. Gärman har smaket Er. Warhaftig
då Reglement war wårdt at cassires. Nå jag må bli rasende när
jag recapitulirer mitt dumbe attachement för sådane cassable ting.
Men är då och riktigt cassirt mein Herr Förfasser? Då Herr Gär-
man war dock en braver man. Har han kunnat skriva som en
stymp? Sådant har jag endast (unter uns) fruktet ifrån wåre Ca-
zenellenbogiske Dagblatt. Jag är ock mycket corios at få hore edre
tanke mein Herr Förfasser om då translation. Ni är en man som
kan jugere: Ja hol mich där Zeiswel, ich loutenire daß, fast Ni sål-
len är of samme tanke som wi här uti Cazenellenbogen. Men så-
dant kommer blott däråff at Ni icke är of samme Nation. Ni skulle
då finne wåre principia förträfflige, ja, hwad kan ware förträffligare
i sig sjelf, än at gøre alle sine handgrip in 2 Tempos, och samman-
pinde flere, Ein, Zwai, Drey, liksom ett, då är (opservire) ett wärk-
ligt kunststyck, som dumbe landsklipper aldrig kan begripe. — Noch —
At chargire med alle sine leder på en gång, oder auf ein mahl som
är då samme, utan at skute de främste i nacken, då war endast ar-
riviret ein einzeje mahl på prof uti wår leste exercice, men då är
dock bättre, at ein braver Soldat får et skott von hinten af sin
gode wån, än at fienden skulle skite honom durch um durch som en
hundt i då samme han faller på sine knå som en Poltroug och blif-
wer sedan liggende som en Palt. Si, då war warhaftig en ganske
dumb manevre i den gamle Krigs-Schuln. Observer Ni ock, hur
artigt då är, at hwart led uti laddningen nu har sin särskilta wrid-
ning

ning med kropp och ben, däraff måste nödtwändigt följa, at Buserne forblifwa beständigt i sine platser och icke ombytes til dån argiste confusion. Tredje ledet tarfwer nu icke heller at falla Bajonette, sedan då med så mycken commodité kan skiute, och blifwer fördenstkuld mer än någonsin förut nödtwändigt. Ja, kommen sie man hier ihr Herren Exercitie-Mästern, som hafwer dån förödmäligaste passion at endast wilje bruke Zwei simple glider i ordre de Bataille, då quæstio an blått är at chargire, Ni skolen til eder nese sinne at 3:de ledet i elden åfwen som i attacken med plank mouffett, nu gjdr en förträfflig effecte Förmutlig och emot Cafallerie utan widere deployad, som nu för tiden (wij sie wol wiesen mein Herr Förfasjer) ej atraquirer så plindt in Ernst, som uppå de Cazenellenbogiske Exercitie-fält, hwar rest då alltid varit öfwerwinnerligt, Gott sei danck, — alt nog — alt nog, mein Herr Förfasjer. Jag skuter allerede Victoria mitt mein Cazenellenbogiske gryn-Patron, och wil icke aus freundschaft confondire Er med for diser mahl mitt wåre evolutiong, och manevres som ingen bödlig kan disputere. De åro suplime ja wirkelig suplime, och påser sig charmant till alle tilfällen och terrång, besonders uti wår Cazenellenbogiske Armée, där wi Gott lob ingen brist hafwer på Pataillons-Adjutanten hwilka icke frukta, (ich kan ihm doch auf mein Ehre försichern) at i fiendens åsyn och mitt ser hans nåse utpricke de notwändige alignements och point de vie; hwilket är de erste perfections in allen deployemangs. Jag mögde dock gärne lære kånne dån General som mein Herr Förfasjer citerer til sin honör. Han har hol mig där Teufwel, gifwit en förflucht schmarats zu dån Cazenellenbogischen Application — jag estimirer honom dock meiner selen als ein braver Herr. Ein jeder spilt auf sein manier då kan ingen disputere. Jag har ock låst „at krigs-ödet är icke heller så nära förbundet uti Tempo, at alt dånaf beror, men så kan man dock sinne, at dånne gode General som då har skrifwit, icke så noge har insedt hwad man mit wål rafinerede hangrep in Zwei tempo wirkelig kan uträtta til Statens bästa — Sådant kan Ni bästa begripe mein Herr Förfasjer als ein for dieser guter Major, och ich wånter mig med submission undt respect edre widare reflexions auf dieser materie.

Förplifwandes mein Herr Förfasjer Eder

Ehrgebene Diener
de Pauvrehelm.

Utdrag af Commatzi anmärkingar öfwer Romeriska Sedniste Kejsare *).

De gunstlingar som omätteligen benådade blifwa, äro merendels de samme, som störta deras Furstar i de mästa farligheterna.

Ingen ting är mera bekant i werlden än Furstarnas hemliga gärningar. Gemenligen händer at just de samma därom sawallra, som blifwit anbefalte at dem förtiga.

Det är Furstars dygd, men icke hans person, som håller Riket wid makt.

En wrångwis Furste, kan äfwen så litet fördraga ärligt folk, som en god Furste de wanartige. Hwar öfwerhet wil wara et mönster för sine underhafwande. Den honom ej är lik, hålles förre wara honom emot. En god Furste wil wara ätlydd, men en elak smickrad. Begge straffa ibland med döden dem, som deras wilja öfwerträda, men med den åtskillnad, at under den förstas Scira är det et wälsförtient straff, och under den senares et oskyldigt lidande. I det ena fallet wet man at undersåtaren är straffwärdig, åter i det andra, at Fursten sjelf är straffbar och brottlig.

Grymma Tyranners, som en Neros och Caligulas, Gunstlingar toga gemenligen en ynkelig ånda. Den noga underrättelse de hafwa om Furstens laster, gör at de ej kunna se dem utan innerlig blygd. Och som de ej kunna tåla något, som dem misshagar, så söka de med gunstlingens död at stilla och lätta en så fråtande blygd.

Afhandlingar med Furstar utan tro, synes wara fritsfördrag; men i sig sjelfwa äro de allenast bedrägerier. Desutom är nästan ingen som underskrifwer sit eget förderf, om han icke wäldsammeligen blifwer därtill twungen. Och som en wäldsamt afhandling ej kan kal-

las

*) Insändt.

tas afhandling, så är det swaghet at därtill sätta tro, och et oförstånd at dem hålla och i akt taga.

Om en förbrytelse med mildhet kan afböjas, så är det fel af en Domare at straffa. Dödsdomar böra fällas at utrota laster, men icke människor. Om mildheten kan afwända brottet utan at förlora den brottsslige så har han ju werkat desamma som rättwisän, hwilken ej må affåga et dödsstraff, utan i brist af alla andra medel.

En Furste har ingen mer atakta sig före än förtwiflade människor. Den som icke bryr sig om sit lif, bryr sig mindre om Fursten: Och den som har öfwerwunnit sasan för allahanda straff är färdig at begå allahanda misgärningar.

Att injaga förskräckelse genom mycken makt och stora krafter är ej mera en Furstelig egenkap, än at densamma ock kan finnas hos et wilddjur. Men at gjöra sig älskad igenom en faderlig försorg för sit folk, är en dygd som allenast finnes hos råtta Furstar.

Politesse i Frågor *).

”Uti din grannskaps krets, såg mig kan du wäl minnas
 „Hur många utom dig af krönte männer finnas?
 Den frågan blef för Pål af Lucas förbrögt,
 Pål swarar: utom mig — Du talar med förakt.
 Föråt, bad Lucas då, jag wil mig straxt förklara
 Om jag törs räkna dig; hur många kan det wara?

*) Insändt.

N:o 29 utkommer den 6 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag = Bladet:

Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 29.

Stockholm den 6 Maji 1782.

En Chinesares Dröm.

Öfversättning *.)

Sedan jag en afton läst Confucius och jämfört dess lära med Arabers och Persers, som jag öfwer et uråldrigt manuscript, som målade en tid hwilken förr varit. — Huru sann jag den icke god i förhållande emot nu warande? — Där öfwerflöd, här brist, där menlighet, ömhet och enfaldighet, här grymhet, känslolöshet och et konstlat wäsende. Människa södd at tänka på min lyckalighet och befordra den samma såsom min danings ändamål, tänkte jag på mig sjelf och med hwad inslytande werlden kunde wärka på mig, jag tyckte mig vara skapad blott för den gyldene tiden, jag war öm och blef bedragen, jag kände och lydde mänsklighetens röst och blef försmädd, jag testade människans pligter, rättigheter och wärde, derföre blef jag ansedd som brottlig emot Staten, jag älskade naturens enfaldighet och blef utskraitad, dygdens belöning fann jag i Böcker och wackra Tal, men dess försöjande i utöfningen — Under allt detta påminte jag mig en gammal Mandarin, som för någon tid war här ifrån Peking och stadsdrade oändeligen om denna Hufwudstadens lustre, dess Kejsares nåd och stora egenheter, om Inwånarnes rikedom och lyckalighet och jag beslöt at resa dit för at öfwerlyga mig om den gyldene tiden, som nödwändigt måste existera där — Uck! hwad jag smickrade mig at där lefwa sållt! hwilka härliga förslager! men förlust af hoppet blef jag så matt af ljufwa känslor, at jag som låg på sängen, somnade, och i en dröm tyckte mig redan vara i Peking. Wid första åskådandet af präktiga hus, wagnar och kläder mistrodde jag, det enfaldigheten kunde

*) Insändt.

de vara Åstfad där, liksom föll det mig in wid nogre öfverwägande at det war en närkelig följd af wälfstånd och rikedomar, där uelhet och fattigdom wore banlyste, där skulle nöjen, wälmåga och öfverflöd råda. Så snart jag efter resan hwilat ut, wor min första åstundan at i underdånighet upwätra Kejsaren och mätra mit äga af en så ljuf syn, jag råkade på gatan et i sidenlappar, fjädrar, rosor och gyldene kådja utsirat barn, jag blef litet förbryllad men sansade mig dock, och frågade honom efter Kejsarens hus. „Du: narr, swarade han, jag har ingen tid för ämbets-syflor at discourera, men det kan jag säga dig, at wår Gudomlighet ej bor i hus utan i Slott. Jag råkade då en annan mindre masquerad, också war han til ären och utan ämbete. „Huru skal jag råka Kejsaren, blef åter min fråga — Min wån, sade han, du lär wara en resande och okunnig, jag wil underrätta dig, at landets Fader har et högre kall än ge alla tiggare audi. nce, Des dyrbara tid, helgad at sina barns wälfärd i allmänhet, tillåter ej honom at befatta sig med alla de enkeltas, som anmäla sig, du be- drager dig ganska mycket om Hans höga Råd, i fall dit ärende är at owärdigt tiggga om lycka, at præsentera et Sångstycke eller et förhastadt Finance Project, nej den Stora, den Oddliga Chenki re- gerar i det hela, hans själ är tillu en för småsaker och lappri, om du äger dygd, förstånd och nit och wil dit Fäderneslands wäl ofskil- arigt ifrån Kejsarens, säkert slipper du då in, du är wälkommen och hörd = = = Här wakenade jag — Uet hwilken lustig dröm!

Wid et Åstfad ifrån Zelis.

Elegie *).

Nä kärlek! du som för min högsta sällhet gjorde
Då jag din första eld i detta hjertat sporde:

Håll op at qwälja mer et ömt och sårat bröst.

Förtwistlad ser jag nu mit hårda öde rafa.

Min själ i wanmakt sänks, jag känner skräck och fasa,

Samt lämnas utan tröst.

Ej mårkonrådnans sken mig någon glädje bädar,

W:stört jag Solens prakt och dagens klarhet skäddar,

*) Sasändt.

Uti förtwiffans natt jag gjömd och insvept är.
 En hård, en gruffig lag, min Zelis från mig rycker,
 Och alstrar i mit bröst den oro som mig trycker,
 Det qual som mig förtär.

Bedröfweliga Dom! som billigt mig försträcker
 Du i min rörda själ, en sorg, en fasa väcker,
 Som ewigt följer mig wid hwarje steg jag går,
 Din hugkomst mig på nytt och alt för nära sårar,
 Jag dignar under sorg, och smälter utaf tårar
 Uti min ålders wår.

Hon reser bort — Jag dörr — Nej! mer än hårda lagar!
 Jag quäfs af suckars wåld och håpna hjertat klagar
 Det tållar sin förlust och känner all sin brist;
 Natur! hwi gaf du mig et ömt och dygdigt hjerta
 Som blott förmåga fått at födda ewig smårta,
 At ömma hwad det mist.

Du hålft utaf min själ! du alt mit wäsende lycka!
 Går jag dig aldrig mer i mina armar trycka?
 Är du för ewigt ryckt utur min ömma famn?
 Hwar enda dag min sorg och min förtwiffan öker,
 Kring dalar, skog och mark, jag tröstlöst henne söker
 Och ropar Hennes namn.

Men hon mig intet hör, hon kan mig icke swara.
 I sjelfwa graswens djup skal jag des bild förwara,
 Nej! Zelis du min wån! mit lif! mit enda wål!
 Dig hör mit wäsend til; dit hjerta är mit Tempel
 Och minnet utaf dig med sjelfwa dygdens stämpel
 Inpreglat i min själ.

Du jords och Himlars Kung! som werldens Iden wänder
 Som känner, ser och styr hwad tit mit bästa länder.

Nej

frisk.

Uff! rörs utaf mit rop, min gråt, min klagoröst
 Då du min qvalfda själ, mit ömma hjerta klämmer
 Uff! mildra dit beslut — Uff! deltag i min jämner
 Och låtta detta bröst.

Har du mig endast slapt at qvida och at klaga!
 Skal detta ömma bröst, blott tunga suckar draga?
 Du sjelf min känsla stält, du ju des uphof är,
 Du plantat i min själ den kärlek som jag känner
 Du sjelf den låga tånt som detta hjerta bränner,
 Den ömhet som det bär.

Uff! lindra dina slag och rörs utaf min wäda,
 Låt mig min ömhets mål; min tröst, min Zelis skåda
 Låt hoppets fälla dag för mig så klarna opp,
 Beweks utaf min sorg, utaf min klagostämna,
 Det står uti din makt at dessa tårar dämna
 I deras strida lopp.

Förlåt du Himla-Magt! förlåt jag vågar klaga,
 Beifra icke den som trosas af din äga,
 Som mist sit ljuswa lugn, sin sällhet och sin ro,
 Du ser mit grymma qval, de tårar som här flyta;
 Men om du Zelis ger de nöjen som mig tryta
 Skal jag mig lycklig tro.

Och du! min Zelis du! kom häg de fälla stunder
 Jag nödt uti din famn i dessa glada lunder,
 Glöm ej din Damon bort, glöm ej at älska mig,
 Min kärlek hwarken tid och ålder skal förtära,
 De tårar jag här fält, de skola wittne bära
 Hur ömt jag saknar dig.

Dag = Bladet:
Wälsignade Tryck = Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 30.

Stockholm den 8 Maji 1782.

Corrigera Lyckan eller spela falskt *).

En wacker sommardag, när Frun, hon såf rått sött
Blef Herrens morgonstund hos Kammar-Jungfrun nött.
Hon som i alla spel förstod at taga priset,
Wred lyckans runda klot på aldrabästa wiset
Och frågar ganska djerft i spelets bästa lopp
Om Frun en enda gång lagt så codillen öpp?
Nej, swarte han, mit barn, du mera konstigt wunnit,
Ja det är sant, sad hon: det hafwa flera funnit.

Den bästa och sämste Regent i Far och Son.

Utdrag ur Romerska Historien *).

Marcus Aurelius war stadgad och försynt, alswarsam och wänlig
utan at förlora sin myndighet, mild men rättrådig, äfwen så
nådig mot andra som sträng emot sig sjelf. Rånslöds för den falska
äran, lik klippan i stormen i de beslutens werkställighet hwilka wo-
ro frukter af en mogen estertanka och som hwarken hade sinnes rörel-
ser eller nycker til grund, fiende utaf smickrare eller Riks-Furier, Gud-
fruktig, men icke Phariseisk, måttelig uti all ting, aldrig sig ölit, må-
stare således altid öfwer sig sjelf, och som Herre öfwer sina affecter
war förnuftet des lag. Ej södd at föreställa mer än en person, wi-
ste

*) Jusfändt.

*) Jusfändt.

ste han sig sådan som han war, altid tog han sig i aft fbr egenfårle-
kens anfall och undwel därmed des wårkning, aldrig förrådde des
utseende orålighet eller orolighet, ganska willig at förlåta oförråtter,
ja de aldrastörsta, når de allenast rörde honom; men obeweklig når
högsta nöden, jag menar det allmånas fördel nödgade honom straffa
missgärningsmän. Fåderneslandets bästa war altid och i alla des
företagande ögnamåret, och ifrån denna synpunkten wet han aldrig,
aldrig woro egennytt, eller egen högfård des synglas, hwarigenom
han skådade sakernas natur; korteligen, rättwisn war des ledeswån
och sanningen satt på des tunga.

Om des Son war en sammansättning af allt ondt, så war det
ej Aurelii fel. Des sista tal är en spegel fbr Regenter. Om Sonens Dag-
Journal war lasternas symboliska Bok, så war den förras Rege-
ringstid dygdens qwåde och en Schola fbr dem som ålftade henne.
Om Sonens gärningar woro äfwen så många afwågar från månsk-
ligheten och en Konungs Skyldigheter, så wisar Fadrens lefnads-Taf-
la fbr våra ögon en målning där dygdens tåckhet förrådes i hwart
enda drag. Om Sonens beröm war ren ironie, eller rättare digt,
så war deremot Fadrens altid fbr litet emot des wårde och förtjus-
ningen öfwer des dygder werkade altid hos Oratorn öredighet i ut-
tryck, ingen kunde wara nog kall fbr at sammansätta et tal som ej
war hjertats; men hjertats känningar kunna de wisas på et stampat
linne eller tydas af en staplande tunga? Om alla Sonens förordnin-
gar wore bewis på des laster och oförlåteliga swagheter, woro Fa-
drens inråttningar wedernåden af des dygd, prof af des förstånds
styrka och bomar fbr afundens och ondskans inbrott. Om Sonens nö-
jen wore usla och barnsliga, om de woro motgift fbr et gnagande sam-
wete, och tjenlige at fylla tomheten i des själ; war en wis Regering
Fadrens tidsfördrif, menniskors wålfård et lustspel i des ögon, deras
olycka en Tragedie, som han uti sista intrådet förwandlade til det
wackraste Skådespel. Måtteligheten war des lefnads-regel och sit folks
esterdöme, nödslidandes undsättning des beröm, förtrycktas råddning
des lefnads-Historia. Besannade en allmån saknad af Fadrens bortgång
ur tiden alla de lofwådens innehåll som kärlek och tacksamhet stun-
git, fastån ofullkomligt; så war däremot Sonens mord och det glada
intryck det gjorde, en tydelig wedersättning af de legde slafwars toma
loford och smickrande talesått. Ja, Comodi lefnad, hwar enda des
gärning, des Favoriters dyrd, hela denna målning och tekning samlat
i en

i en bok refuterade alla hungriga Rimmars utrop om storverk, och sedan dårskapen miste sin lön, swaggheren sin frugan, slawen sin beröm, och den instångde friheten, den sõrgrasde sãkerheren, der döswade fbrnustret fingo fri luft, war de förwas irrbloß för swaga at uthårda sanningens strålar, larfwen föll bort, spöket blef qwar och ljuset fick bredewid mörkret så mycket mera värde. Commodus wor olyckelig; ty den dygdige nõdgades hata honom, och anse personen såsom Guds ris. Marcus Aurelius åter lyckelig; ty alla deß gårningar woro de dygdiga's efterdöme.

XXXXXXXXXXXX

Öfwer en händelse.

Ut få i ras så oförskylt et rapp
 Det ofta sker, så man kan dömma;
 Men ge sig sjelf et sting — *Ack!* hwad attrapp!
 Det raset lär man aldrig glömma.

Hvem war det frägar en och ler
 Som detta händt? — Jo skän en pennknif dömma,
 Det nog naturligt är, det war en Sand- = Sæcter.

*****

Insåndt.

Mid et besök hos Hoffbro ^{*)}, för detta Målare, Bref- och Formskärare, skrefs detta 8 dagars Inpromtu i anledning af et Portrait skurit i trä, som ännu igenfinnes i hwarje wälbestald Campiolet.

Jag ser de strånga drag som röja,
 Hwad smickret en gång röna får,
 Den fåreklådd i Råstwens fotspår går,
 Ut smickret måst sin nacke böja
 Et ämne blir hwaråt man ler.
 Deß målning tycks ren åt mig säga,

Ut

*) Hoffbros Arbeten pryda flera wäggar i Bondesugor, Wigors Kistlock och Samlars Cabinetter.

At ormpydd han den lön fått åga,
 Som falskhet åt sin Herre ger,
 At han skal människors affky blifwa,
 Och at han uti sina dar
 Skal söka lögnen sjelf uplifwa
 Och likna sjelfwa lögnens far,
 At han skal komma dem at gråta,
 Som på hans loford sig förlåta
 Fastån de största fel begått;
 Men at det blir vår framtids åra,
 At intet os må den beswåra,
 Som rätt til bättre röklverk fått.

Du Hoffbro! jag åt Swea Rike
 Din hand och konst wißt önska wil
 När Smickerkö'd wil se sin like,
 Aft! at du altid wore til.

A n n o n c e.

Den Herrn som i N:o 18 behogat skicka mig et utdrag ur Söres
 talet til Anti-Machiavel, averteras, at jag med största tackfågeller tar
 emot continuation af en så hög och widtfrågdad Auctors tankefätt —
 Swad affättningen angeck så war den så oerhörd, at jag ej beleswat
 maken, jag önskade at flera wille insända så interessant witterhet. U-
 tom årlånslan, har jag ingen annan ägendom at offerera än Gamla
 Slacken, och inga andra Sedlar än Prænumerations Sedlar, samt at
 namnet skal förtigas, eller kanske wore bäst at Debet tas lika inco-
 gnito emot som Credit.

Utgifw.

N:o 31 utkommer den 10 Maji.

Stockholm, Tryckt hos Carl Stolpe.

Dag - Bladet:
Wälsignade Tryck - Friheten.

Andra Skäcken,

N:o 31.

Stockholm den 10 Maji 1782.

Meubel - Handlerstan*).

En flicka handel dref uppå sin egen hand,
Och sade jag är nögd förutan tvång och band;
Den sången kostar mig allenast några plåtar
Men redan den mig wißt i ränta hundra båtar.

Herr Utgifware.

Var god och annoncera i era Blad at en nyfiken åstundar köpa 2
Weckoskrifter för längre tid utkomna här i Sverige, det wår-
sta är det, at jag ej kan præcist minnas Titteln, men de hafwa frap-
perat mig, så wida jag i mina Samlingar funnit några Strofer wid
hvilka jag af en owälighet, som ej är rar i ungdomen, glömt at ci-
tera sjelfwa Skrifterna, dock, om jag ej bedrager mig för mycket, så
trov jag at de kallades Fri Swensk och Sanning och Natur, lik-
wål för ännu säkrare kännemärke och at ingen säljare skal mistaga
sig wid inslämnandet i Boklådan, ber jag at dessa utdrag införas.

„Det är en årkänd sanning at Delatorer äro Tyranniets förnäm-
sta verktyg. Tyranner sakna aldrig sådana Ministrar. Så snart re-
gerande upmuntra och anse sådana med heder och belöningar, så är alt
förvirrat och fördärfwat. GOLF och tal tiga intet. Samtal, Tyss-
het, Sällskap, Enslighet, kände och okände äro då lika mistänkte. Det
är så farligt at tiga som at tala. Swar och en blifwer anlagare el-
ler

*) Insändt.

ler anklagad, antingen at befordre eller frälssa sig på en annans be-
kostnad.

„En flök och rättmätig magt behöfwer ej frukta för misshöjen,
klagomål och oroligheter; och har därföre sådana oroliga verktyg ej
af nöden, hwaremot den hårda och misshbrukade Maktens alltid måtte
lefwa i råddhåga, kan och derföre ej wara ålskad och försvarad, ut-
utan måste försvara sig sielf genom wåldsamheter. Och som hemli-
ga stämplingar emot en sådan makt alltid äro at befara, så blifwa Spi-
oner och Delatorer nöddige, såsom jagthundar at uppspana hwad i hem-
lighet förehafwes, och därpå äro ouphörlige grymheter oundwikelige ic.

I Konung Eric XIV:s tid, i synnerhet dess sednare Regerings-år
woro många förfölselser och grymheter, af den bekanta Jöran Persson
anstäldde genom spejare och lurare, som satte alla giller för folk och
drogo dem in för en efter conjuncturen tilfött Rätt.

„Människorna hafwa, då de ingått i Samhället, eftergifwit nå-
gon del af sin naturliga frihet, i det de förbundet sig til lydning under
wiså lagar til allmän fördel. Men det är en oändelig skillnad emel-
lan lagar och godtycke, emellan myndighet och wåld. Det är altså
nöddigt, at då man har detta ändamål för ögonen, man ej inskränker
friheten inom trångare gränstor, än Samhällets wålsfärd fordrar. Fri-
heten är med människans natur så öfwerensstämmande och så dyrbar
både för hwar enskilt betraktad, som för hela Samhället, at hon kan
anses för oumgångelig til en lycklig lefnad. Friheten ger själen sin
hälfa och sätter oss i stånd at rätt nyttja våra förmögenheter. Man
kan ej wänta något stort, något ädelt, af den som af Tyranniet un-
dertryckes. Friheten är sällhetens Moder, framalsstrar stora dygder
och upammar konster och wettenskaper. Fångant bemödar man sig at
frambringa så ädla frukter under et twungit klimat. Det är då icke
underligt at den insöfda werlden har i alla tider liksom upwaknat ut-
tur sin dwala wid blotta namnet af Frihet och wi blifwa inagne af
förundran och en ädel enthousiasme, då wi läsa människors lysande
bedrifter som bemöda sig at antingen återwinna en förlorad frihet *)
eller med nya band beråsta en redan wunnen. Då man däremot
läser en under tråldom suckande Stats Historia, är man nödsakad at
gå förbi hela tidehwarf, för at ej oroas af målningar som wanhedra
månst-

*) Med Frihet betecknas ej annat än den sanna, skild ifrån sielfswäldet, eller så-
dau wi nu äga i detta wårt så wålsignade Regeringsfätt.

mänfligheten. Allt har där et så nedrigt, och så krypande anseende, at det tyckes wara äfwen så godt at låsa en Dagbok ihöfattad öfwer et Lukthus.

Til Auctoren af Wälsignade Tryckfriheten.

Jag bör ej annat tro än at min Herre, nu mera Bokhandlare, då han började denna sin Skrift, icke endast haft til föremål at med den roa allmänheten, ty i sådant fall skulle jag och flere med mig, sätta den i paralel med Ericsbergs Theatren, utan föreställer jag mig billigt at min Herres affikt äfwen varit at gogna det allmänna*). Om så är, undrar jag nog at min Herre aldrig fallit på den tanken at berättä huru lycklig och indrägtig vår Brännwins-ställning är i Riket, all den nytta och förmon allmänheten tillfuttit igenom denna nationella inrättning, huru ossättningen går til, samt en riktig beskifning på sjelfwa den så kallade gradation af brännwinet, ty minsta delen af allmänheten förstår den, item hwarest de bästa Thermometrar finnas til köps, och änteligen hwad inkomst Kronan tillflyter igenom denna inrättning, hwilken då den lär wara betydande, oändeligen fågnar hwar redlig Svensk Man. Det wet man at Contributionerne ansenligen minskats för undersåtaren. Härwid bör icke underlåtas at calculera huru många personer hafwa sit bröd och utkomst wid alla Brännerierne i Riket, sluteligen at ansöras huru stort quantum med som åtgår, antingen månadtelligen eller årligen. Apropos, min Herre super ju sjelf brännwin så wäl som jag, således torde min Herre härutinnan hafwa gemensamt inrerese med mig, äfwen nöje.

Ustkare af Kronans Inkomster.

*) Jag repeterar at mit ändamål är hwarken at roa eller gogna, utan blott at leswa; men för at hinna dit, så skal jag ej underlåta at längre fram öpgifwa om detta fluida ämnet allt hwad jag wet, och jag wet rätt mycket. Encouragerad af de förnämware Officerares exempel, (at tala Arglements stit), som varit nog patriotiske at emellanåt förbyta den stränga Krigs-Fatiguen i en commod Inspektors-syfta. Romerske Generalernes togos ju ifrån plogen, och ännu mera är det analogue med min situation at supa och beskriwa brännwins-supen — hwad är Bränneri? det är en image af kriget hwilket skal demonstreras en annan gång.

Utgifwaren.

Til